

karakedi

sosyoloji

Batman Üniversitesi Yıl: 2017 Sayı: 8

Ahmet KIZILBULUT
Büşra EKMEN
Semra YEŞİL
Engin YILDIZ
Gürkan VURAL
Sezen Gül ARIKOĞLU
Şilan UĞUR

-ZEKİ İNSANLAR NEDEN ASOSYALDIR- (Ahmet KIZILBULUT)

İnsanın doğasında sosyalleşmek var. Peki, acaba zeki olmak; sosyalleşmeyi nasıl etkiliyor? Zeki insanlar daha mı asosyal oluyor?

ARAŞTIRMA

London School of Economics Profesörlerinden Satoshi Kanazawa, İngiltere’de 18-21 yaş arası 15.197 kişiden toplanan verileri inceliyor. Bu kişilerin yaşadıkları yerlerdeki yoğunluğa, mutluluk oranlarına ve IQ sonuçlarına bakıyor. Çok net bir şekilde keşfediyor ki küçük yerlerde yaşayan insanlar daha mutlu.

İLİŞKİLER

Acaba bunun, insanların etkileşimleri ile ilişkisi var mıdır, diye bakıyor. Ve yine keşfediyor ki küçük yerlerde yaşayanlar, arkadaşlarıyla daha çok etkileşim içindeler. Kısacası, ilişkiler, insanlara mutluluk getiriyor.

EVLİLER VE ZEKİLER

Kanazawa, bu çerçevede ilginç bir şey daha keşfediyor. Araştırdıkları arasında iki grup var ki, bunlar istisna. Birinci grup, evliler. İkinci grup ise zeki insanlar. Yani, kişi evliyse veya zekiye, diğer insanlarla iletişimi azalıyor. Ama buna rağmen ‘mutsuz’ olmuyor.

Peki, bu iki grup neden istisna?

EVLİLİK

Evlileri tahmin edebiliyoruz. Bu kişiler kabul görme ve ilişki ihtiyaçlarını eşleriyle karşılayabildikleri için, arkadaşlarına daha az ihtiyaç duyuyor. (Tabii ki eşleriyle ilişkileri güçlü olmayanlar, arkadaşlarına daha çok yöneliyor) Peki, ya zekiler? Onlar neden daha az iletişim içinde?

ZEKİLER NEDEN DAHA ASOSYAL?

Bunun da iki sebebi var;

Birincisi, zeki insanlar ‘diğer insanlarla’ geçirilen zamanı, hedeflerine ulaşmayı geciktiren bir ‘engel’ olarak görüyor. Bu

kişiler etrafındaki insanlarla daha az görüşüyor ve görüştükleri insanların da hedeflerine yardım edecek kişilerden olmasına dikkat ediyor.

Daha az ilişkiden daha fazla doyum sağlamaya çalışıyorlar. Einstein’da “Verimliliğin en büyük düşmanı, ziyaretler ve telefon” dememiş midir?

SORUNLA BAŞ ETME

İkinci sebep de sorun çözmeyle ilgili.

Kanazawa’nın Savanna Teorisi’ne göre, zekanın fonksiyonu; sosyalleşmenin yanı sıra, yeni adaptif problemleri çözmek. Yani, zeki insanların yeni problemlerle baş etmesi daha kolaydır.

Ama bilişsel becerisi daha az gelişmiş insanların daha zor.

Onun için bu insanlar problemlerle baş etmek için diğer insanlara daha çok ihtiyaç duyuyor.

Zeki insan, problem çözmek için diğer insanlarda daha az destek talep ediyor.

Bundan dolayı da daha az iletişim kurma ihtiyacı duyuyor.

Bu da onları daha çok asosyal yapıyor.

SONUÇ

Kısacası, insanın doğasında sosyalleşmek var çünkü yaşamda kalmak için diğer insanlara ihtiyacımız var.

Ama yaşamdaki sorunları tek başına çözebilen insanlar diğer insanlara normalden daha az ihtiyaç duyuyor ve dolayısıyla daha asosyal oluyor.

Peki, bu anneler ve babalar için ne anlama gelir?

ÇOCUK EĞİTİMİ

Kişiler kendi kimliklerine göre iletişim kurarlar.

Yukarıda gördüğümüz gibi zeki insanlar farklı şekilde iletişim kuruyor.

Kendi kimliğinden dolayı daha az iletişim kurmayı seçen bir çocuğu, sosyal olması için zorlamak, onda değersizlik duygusu yaratır.

Çocuk kendi doğasını (daha az ilişki kurma ihtiyacı) özgürce yaşayamaz.

Bu da mutsuzluk kaynağıdır. Aile çocuğunu olduğu gibi kabul ettiği zaman, çocuk yapısından dolayı az ilişki kuruyorsa, o çocuk bu az ilişkiyle zaten mutlu olur.

Endişelenmeye veya çocuğu yargılamaya gerek yok.

Çocuk korkusundan veya utangaçlığından dolayı daha az ilişki kuruyorsa, bu durumda da baskıya gerek yok. Baskı kalkınca yani çocuk kabul görünce, çocuk rahatlayacak ve zaten ilişki kurmaya başlayacaktır. Yani, koşulsuz kabul, çocuğa her şartta mutluluk getirir.

-YÜZÜNDE ARANAN LİMAN-

(Gürkan VURAL)

Şiirden kamaşan gözlerine iştiriyorum
kelimelerimi

Sesine komşu değildim daha önceleri

Ama şu saniyeler içinde aklıma yürüyen
adımların

Benim yaralarına diz çökmüş gövdem

Kesilmiş bir ağaçtan farkım yok şimdi

Düşünmeye vaktin bile olmadı

Tanımadığın biriyle konuşuyordun

Ama bak işte tanımadığım birine adıyorum
şirimi

Ben ki gölgende okyanus arıyorken

Öylece havada asılı bırakılmışlığıma ağıt
oluyorum

Mutluyum yinede seni şu kısacık anda
tutkuyla sevebildim

Ama bilirsin suyun toprağa yürümesi gibi

Bir aşkın bir bedene yürümesi

Ama adımlarım havada asılıyken

Şimdi boşluğuma resmediyorum

Oracıkta bırakılmışlığımın şarkısını

Denizini arayan ırmağın sesiyim

Sen denizim belki de okyanusum

Ve belki de ben yatağında kuruyan o
ırmağım

Ama betonsu yanı işte hayatın

Ben gökyüzüne resmediyorum

Yüzünde aradığım limanı

Hangi sürgünün devamıymı sırtına yaslanan

Ama bak kamburu değilim şiirim

Adımlarında seken o mavi rüzgar okşadı
ruhumu

Ama ben sokağımın havarisiyim

Sen maviye boyalı rüzgarının anlatıcısı

Ben rüzgarında yıkanan tanımadığın kasırga

Bak yelkenlerimi deviriyorum kıyılarımda

Damarlarıma sokulan inadın belki de

Ah ölümcül yanımda tarif ediyorum seni

-Günümüzün En Temel Problemi-

(Büşra EKMEN)

Merhaba Âdem ile Havva'nın çocuğu! Her sabah gözlerin görüyor, kulakların duyuyor, burnun koku alıyor ve vücudun hareket edebiliyorsa şunu bilmelisin günün şanslılarındanısın. Tabi ki kimse güne uyandığı zaman bunları düşünmez, refleksi olarak gün içerisinde yapman gerekenlere odaklanıyor ve sana bahşedilen bu mucizeleri görmezden geliyorsun ya da farkına varmıyor varamıyorsun. Fakat bu günlerde Helin' in annesi güne senin uyandığın gibi uyanmıyor, belki de hiç uyumuyordur. Gözleri ağlamaktan kapanmayacak. Kulakları alev alev olacak. Başı ağrıyacak. Burnu yanacak. O güne bu acılarla başlayacak. Hepsinin sebebi saplantı sonucu minik kızını kaybetmesi olacaktır. Her sabah uyandığında kızının gülümsemesi, onun kahkahası, tatlı dilli konuşması, notlarından düşük alma korkusu, gelecekte hangi mesleğini seçme kaygısı ve kızına dair her şey aklına gelecektir. Bundan birkaç gün önce onun da hayatı senin gibi rutindi. Sabah kalktığında kızına kahvaltı hazırlar derse geç kalmaması için ona bağırır ve her gün eve sağ salim gelmesi için dualarla kızını okula yollardı. O Helin' in annesiydi.

Cansel'in annesi de, Özgecan'ın annesi de ve daha sayamadığım milyonların annesi de güne rutin işleriyle başlar, tıpkı senin gibi ona bahşedilen mucizeleri n ve güzelliklerin farkında değildi. Ama onların çocuklarını onlardan çaldılar. Hayatlarını iki ellerinin arasında sonlandırdılar. Bu dünyaya bedenlerini gömdürüp, ruhlarını göç ettirdiler. Hem de bir hiç uğruna!

Bu bahsettiklerimin başlıkla alakasını düşünmeye başladığını hissettiriyorsun bana. Neden bunları yazdığımı sorguluyorsun. Hemen seni bilgilendireyim.

“Günümüzün en temel problemi” bana soracak olursan sana şu satırları yazarım: Kurban giden, tecavüze uğrayan veyahut yüzüne vücuduna darbe alan, sözlü tacize uğrayan ve daha sayamadığım birçok sözlü ve fiili şiddete maruz kalan kardeşlerimizin başına gelenleri “Neden bunlara maruz kaldılar?” sorunsalıdır. Biri istediği bir şekilde giyindiği için biri olmaması gereken yerde olduğu için öteki reddettiği için... Say say bitmez öyle değil mi?

“Neden?” diye sorduğunuz ve cevaplarını aldığınız fakat tatmin olmadığınız şeyler oldu öyle değil mi? Bunun kaynağı ne? En temel kaynağı “Neden” diye sormamızdır maalesef. Beynimizi o kadar çok yoruyoruz ki şu neden sorusuyla olayların detayına o kadar odaklanıyoruz ki çözüm bulmaya fırsat bulamıyor ve böyle olayların olmasına seyirci kalıyoruz. Ağlamak ya da üzölmek bir çare değil. Bir hafta sonra Helin de tıpkı ötekiler gibi unutulacak. Sloganlar atmak basittir. O melekleri kelimelerle yaşatmak basittir. “Ne yapmalıyız?” işte bununla uğraşmalıyız. İşimizi olayların nedeniyle değil olayların önünü nasıl kesebiliriz sorusuyla azaltabiliriz hatta sonlandırabiliriz. Biz bunları yapabiliriz. Oturduğumuz yerden kalkıp yardım etmeliyiz. Neler yapılabilir, bir çare var mı diye diye soruşturmalıyız. Pasif ruh halinden çıkıp harekete geçmeliyiz.

TIYATRO MU DEDİNİZ?

(Ahmet KIZILBULUT)

Tiyatronun seyircisine doğru tuttuğu ayna, onların düşkünüğünü, dayanıksızlığını, eksikliğini, yetersizliğini istenç zayıflıklarını ve aşırı güçlü tutkularını dizginleyememelerinin nelere yol açabileceğinin ifadesidir.

Üstün Akmen

Sanattan mahrum bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.

Atatürk

Yaşam, sürekli değişen, benzerlikleri olabilen ama yinelenmeyen bir tiyatro sahnesi.

Duygu Asena

Tiyatro insandan insana bir iletişimdir. A çıraya elektronik ya da mekanik bir aygıt girmeden yapılan bir iletişim.

Genco Erkal

Hayat tiyatro gibidir, en kötü insanlar, en iyi yerlerde oturur.

Aristophanes

Tiyatrosu olan bir ülkede kötölükler, çirkinlikler, yanlışlıklar sürüp gitmez.

William Hazlitt

Tiyatro, uygarlığı, bütün yurt sathına ulaştıran çok etkin bir sanat dalı.

Haldun Taner

Tiyatro, sanatın tümü gibi bir okuldur. Eğitir, geliştirir insanı, dünyasının sınırlarını genişletir.

Sabahattin Kudret Aksal

Yaşam, sadece birkaç uygulamaya geçirilebilir girişi bulunan bir tiyatro salonudur.

Victor Hugo

Tiyatro öteki sanatların üstünlüğü, sadece eğlence olarak kalmayıp, genel ahlakı temizleyip araştırılmıştır.

Recaizade Ekrem

Tiyatro elbet insanlığın ortak malı. Tiyatro tarihi her ulusa ortak ve zengin bir birikim sağlıyor. Ama her ulus da ona yüzyıllar boyu kendi özelliğinden katkılarda bulunmuş, bulunuyor. Tiyatro alanındaki yeni görünen yolların çoğu işte hep bu eski ve yeni yöresel katkılardan doğuyor.

Haldun Taner

Tiyatro evrensel değildir, ulusaldır çünkü dille bağlı. Sizin folklorunuz, sizin kültürünüz başkaları tarafından bilinmez. O zaman üreteceğiniz espriler de evrensel değil ulusaldır ve yöreseldir.

Metin Akpınar

Tiyatro tutkusu giderek hayata daha bir demokrat, daha bir özgürlükçü, daha bir barışçıl bakmamı sağladı.

Rutkay Aziz

Sabah Biz insanlığın gerçek kültürünün, sanat sınırından başladığına inanıyoruz. Ruh kalkınması olmadıkça adamı hayvandan ayırt edemezsiniz. Gerçek medeniyet, edebiyat ve sanattan doğar. Tarih, tiyatrosuz yükselmiş bir millet gösteremez.

Muhsin Ertuğrul

Tiyatro aşka benzer. İnsanı hazin hazin ağlatır. Ama verdiği acının gücünde bir başka tat bulunur. Tiyatro evrene benzer.

İnsanı doya doya güldürür. Ama yansıttığı tuhaflıklar, gülerken ağlamak için istekler doğurur.

Namık Kemal

Tiyatroyu tüm sanat biçimleri arasında en yücesi olarak kabul ederim çünkü o insanoğlunun, neyin insani olduğu duygusunu bir başka kişi ile en dolaysız olarak paylaşabileceği yoldur.

Oscar Wilde

Dünya, büyük bir tiyatro sahnesi gibidir. Herkes bu sahnede rolünü oynar, rolü bitince de bu sahneyi terk eder.

William Shakespeare

Bir milletin güzel söyleyiş kudreti edebiyatında; edebiyatın da en canlı ifadesi tiyatrosunda belli olur.

Anonim

Tiyatro, adeta hem ahlak, hem de lisan için en büyük mekteptir.

Anonim

Tiyatro; insanı, insana, insanla, insanca anlatma sanatıdır.

Turgut Özakman

Tiyatro, söze can katar; sözü görüntüye, düşünceyi eyleme çevirir.

Anonim

Tiyatronun yaşamı sahneden seyirciye seyirciden sahneye olan kan dolaşımı ile olur ve devam eder.

Anonim

Tiyatro, yaşam devamlılığını ve ulusları birbirine bağlayan gücünü, her yeni olana açık olma özelliği ile sağlar.

Anonim

Global Gençlik Derneği olarak Tiyatro prova çalışmalarımıza başladık, aramıza katılmak isteyenler bana 05326001173 ve ahmetkzlblt@gmail.com dan ulaşabilir.

AZ ÖNCE BOŞANDIM RESMEN

(Sezen Gül ARIKOĞLU)

Az önce boşandım resmen/
Korktuğum gibi olmadı/
Altın bir yüzük vardı eskimiş/
O gitti satılığa/
Ben, aynı ben/

Sanıyordum ki komşumuz Sevim gibi/
Ağlayıp sızlayacağım/
Migrenim canımı yakacak/
Ve midemde/
Hiç geçmeyen ağrılar duyacağım/
Yasadışı olacağım adımın geçtiği her yerde/
Yankılar bana “dul” diyecek/
Sanıyordum ki, bir buğday gibi/
Sarıp solacak çocuklarım/
Sönecek altın yüreklerindeki neşe/
Yanaklarındaki erguvan gidecek/
Dersleri mi? Kırık üstüne kırık gelecek?
Ahh! Ne de fena aldanmışım/
Altın bir yüzük vardı eskimiş/
O gitti satılığa/
Çocuklar mı? /
Biri doksan aldı, öbürü yüz/

Az önce boşanmışım resmen/
Kocama ait ne varsa hooop bırakmışım
geride/
Kurban olduğum hayat/
Ben seni ne kadar ihmal etmişim/
Şimdi veriyor tadını susamlı simit/
Beyaz peynir, koyu çay/
Kızarmış ekmek, duru su, temiz hava/
Özgürlük parkı, yalı vapuru, sıkı dostlar/
Dostlar, illa dostlar/
Tadını şimdi veriyor/

Ohhh! Gece, mehtap, yakamoz ne
güzelmış/
Kahveyi huzurlu içmek/
Telefona korkmadan bakmak da varmış/
Televizyon böyle izlenirmiş/
Tatile bir çanta ile gidilirmiş/

Yağmur böyle yağarmış demek/
Yeni görüyorum/
Sarısabır ilkbaharda açarmış/
Ben gülebilmemişim/
Ağzı kulaklarında/

Daha mutlu bakıyorum hayata/
Boşandığım adam gibi durmuyor karşımda/
Bir deniz gibi çalkalıyor dünyamı/
Benim delikanlı sevgilim/
Oooh! Yeniden sevmişim.../

HAYIR" DİYEİLİYOR MUSUN?

(Semra YEİL)

Gerek özel yaşantıda gerekse iş yaşantısında telaffuz edilmesi zor kelimelerden biridir "Hayır". Bu öğrenilmesi ve öğretilmesi gereken sosyal bir beceridir. Hayır diyebilen insanların diyemeyenlere oranla daha mutlu olduğu uzman psikologlar tarafından açıklanmıştır.

Eğer doğrudan hayır demek zorsa hemen karar vermeyin karşınzdaki kişiden zaman isteyin çünkü düşünmeden sözler verirsiniz sonra kendinize kızma olasılığınız çok yüksektir. Öncelikle hayır diyebilmek için ne istediğınızı bilmeniz ve kendinizden emin olmanız gerekiyor daha sonra sizden istenilen şeyi yapmak istemiyorsanız ve hayır demekten çekiniyorsanız birtakım sebepler ileri sürüp karşınzdakini kırmadan o işi yapamayacağınızı dile getirmelisiniz kendinizi suçlu hissetmeden niçin hayır dediğınızı açıklayabilirsiniz.

Bazen arkadaşlarımıza ve çevremize hayır diyemediğimiz için kendimizi zor bir durumun içinde bulabiliriz. Çevremizdekilerin bizi önemsemesi, sevmesi ve çevrelerine dahil etmesi için her şeye evet deme zorunluluğu hissederiz ama bu durum da onların hayatımıza dahil olup bizim adımıza kararlar alıp seçim yapmalarına izin vermemiz anlamına gelir ve kendi isteklerimizi yapamadığımız ve söyleyemediğimiz için içten içe öfkeleniriz ve bunu da yakınlarımıza yansıtarak diğer ilişkilerinize zarar verebiliriz.

Hayır diyebilmek insanın kendinin ve çevresinin beklentilerini dengelemek adına hayatın her aşamasında çok önemlidir. Özellikle ergenlik döneminde arkadaş grubu etkisi çok yoğun yaşandığından dolayı kişinin kendisine sunulan sigara,

alkol veya bağımlılık oluşturan diğer maddelere karşı koyabilmesini sağlayacak en önemli ve koruyucu önlemdir ve bu durumda hayır demek bencillik değil akıllılıktır.

“Hayır” demeyi bilmek hem kendimiz hem de çevremiz için önemlidir ve hayır demeyi öğrendiğimizde evet demeyi de daha iyi öğrenmiş oluruz. Önümüze çıkan yanlışa ne kadar çabuk hayır dersek doğru da o kadar çabuk ortaya çıkar. *“Sömürülmenin her türlü sü kötü, bazıları iyiliğinizi sömürür, bazıları duygularınızı, bazıları fikirlerinizi, bazılarıysa zamanınızı. Ama iyi olan bir şey varsa o da artık “hayır”, “sonra”, “olmaz”, “istemiyorum” gibi kelimeleri lügatımıza sokabilmemizdir. Neden her şeye evetsin ki? Tüm herkese yetmeye çalışman niye? Çok yorulursun, hem de çok. Hayır demeyi, şu an istemiyorum demeyi öğrenmek gerek bazen. Hiçbir şey için zorunda değilsin “HAYIR””*(www.AstroSero’ dan alıntıdır)

Hayır demek güvenli davranışın bir göstergesidir, istenmeyen talepler ve tekliflere karşı “hayır!” demeye başladıkça kişinin kendi hayatı üzerindeki kontrol duygusu ve kendine güveni artar, karakteri şekillenir ve çizgisi oluşur, karşı tarafa dürüst davranmış olur, istemediği bir durumla karşı karşıya kalmaz çünkü karşılarındakilerde ona göre davranır, duygu ve isteklerini yerine getirdiği için de öfkelenmez.

Peki Sen Hala “Hayır” diyemiyor musun?
☺

BIRAKIN GİTSİNLER, ÇÜNKÜ TECRÜBE ŞART!

(Şilan UĞUR)

Bazen hayatın çok acımasız olduğunu düşünüyorsunuz değil mi? Çünkü canınızı yakan olaylar oluyor yada sonucunu yönlendiremediğimiz meseleler. Ve çoğu zaman da yaşamının gereksizliğini hissediyorsunuz. Hayatın bizden götürdüklerinin yanında birde bize yeni sürprizler getirdiği oluyor.

Dostluklar bitiyor, ortaklıklar bitiyor, aşklar bitiyor. Yeni dostlar çıkıyor karşımıza, yeni ortaklıklar, yeni aşklarla karşılaşırız. Her seferinde korkuyoruz geride kalmanın verdiği acıdan dolayı. Evet gitmeler gözyaşlarına sebep oluyor çoğu kez, ardında bıraktıklarından vazgeçmek kolay geliyor. Ama arkada kalanlar unutmaz asla, ne gözlerinin içine bakıp gülmeyi nede sevmeyi... Nankör olan gidendir, çünkü savaşımaz, korkar ve gider. Belki de fedakarlık yaptığını sanır ama sadece sanır. Aslında güçlü olandır kalan, yaşadıklarının verdiği tecrübeyle hayata meydan okuyan...

TUTUKLU KALEMLER

(Engin Yıldız)

Bu okuduğunuz, benim ilk yazım. Bu yüzden nasıl ve nerden başlayacağımı bilemiyorum. Kafam, kâğıda dökülmeyi bekleyen sayısız kelimeyle bayağı karışmış durumda. Herkesin zihninde bir yazı, bir düşünce mahzeni vardır. Bu mahzenin kapısının benim gibi çoğu kişide kilitli olduğu kanaatindeyim. Bugün bu kilidi açmaya karar verdim ve yazmaya başladım. Kalemim kâğıda her değdiğinde beni benden uzaklaştıran derin bir yalnızlıktan uzaklaştığımı hissettim. Sanki asırlardır kapanına kısılmış, kendinden soyutlanmış bir yalnızlık. Kendimi sakladığımı, hiçbir düşüncemi söyleyemediğim, anlatamadığımı ve en kötüsü yazamadığımı neydi bilmiyordum.

Bence bu soru milyonlarca insanın zihnini kemiren bir soruydu. Belki de yazdığım bu ilk yazı cesaretim olurdu. Belki de yeni bir hayat, yeni ümitler ve en önemlisi yalnızlığımı son veriş olurdu. Artık kalemimi ve kâğıdımı bir sırdaş, bir yoldaş olarak seçebilirdim ve seçtim. Hayatımın kalan kısmında duygularım, hayallerim, ümitlerim kalemim olacaktı. Kalem bir şırınga misali tüm içtenliğimi, duygularımı içine çeker; sırlarım, soyutlanmış yalnızlığım mürekkep olup kâğıtta hayat bulurdu. Benim için yeni bir yaşam, yeni bir varoluş başlamıştı. Sanki ruhumun kuytu köşelerinde saklı hayallerim, düşüncelerim bir kalemle hayat bulmuştu. Belki de gerçeği yaşamıştı.

Yazdıkça cümlelerim birbirini kovalayan tren vagonları gibi art arda sıralandı. İlk başta ne yazacağım diye kara kara düşünürken şimdi yazımı bitirmekle devam etmek arasında kaldım. Kalemim ruhumda sıkışan, beynimde debelenen kör, ıssız, zincirli düşünceleri özgür mü bırakacak? Yazdıkça ruhumun özgürleşeceğini kalemimden çıkan her sözcük haykırıyor adeta. Kalemim bir yılkı atı gibi özgürce koşturuyor beyaz kâğıtta. Kalemim özgürleştikçe beynimde esir olan duygular ve ruhum da serbest kalacak. Biliyorum

artık yazdıkça ben de zincirlerimi kıracağım. Ve biliyorum özgürlüğün kokusunu dahi duyan artık onsuz yaşayamaz. Ben de kalemim olmadan...